

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

1994

CivilingenjörersFörbundet

Innehåll

VERKSAMHETSBERÄTTELSEN FÖR 1994 SER lite annorlunda ut jämfört med tidigare år. Vi på CF vill att verksamhetsberättelsen ska ge en bredare bild av vår verksamhet och även kunna användas av andra intresserade än de redan invigda. Den ska naturligtvis vara styrelsens och förbundsdirektörens berättelse men även spegla händelser som varit viktiga under året och bidra till att stärka CF:s profil.

I år har vi lyft fram några frågor som är viktiga för förbundet. CF:s avgående och tillträdande ordförande, Thomas Sidenbladh och Gerhard Raunio funderar kring CF. Lönefrågan får extra utrymme och så får även CF:s exponering i media och miljöarbetet. Dessutom presenteras den övriga verksamheten inom förbundet.

28 Styrelsen
CF:s mål

30 Förvaltningsberättelse
Nya årets förvaltningsberättelse
Förvaltningsberättelsen under året
Styrelsens uttalande

32 Förbundsdirektör

Sven Magnusson

förbundsdirektör

Förvaltningsberättelse 1994
Styrelsen, Förbundet, Valberedningen,
Tekniska, Tekniska, Förbundsdirektör,
Lokalförbundet, Arbetsmarknadsrådet,
Teknik och utbildningsutskottet,
Förbundet och Yngre CF:s styrelse
Bilagor

Innehåll

- 6 **Året som gick**
Samtal med två CF-ordförande
- 8 **Löner**
Tuffa lönekrav från CF
Civilingenjörerna bjuder på två månadslöner
- 10 **CF i media**
Ny tyngd i medias ögon
- 13 **Miljöåret**
Miljöpris för kretsloppstränkande
- 14 **Kommunikationsenheten**
Profilering allt viktigare
- 18 **Utvecklingsenheten**
Bygger ett fackförbund i tiden
Juridisk hjälp efterfrågas
Ny facklig baskurs
- 22 **Medlemsenheten**
Förhandlingarna på bettet
Segslitet arbete för akademiker i bank
CF satsar på jämställdhet
- 28 **Ekonomienheten**
PC-nät invigt
- 30 **Föreningsfunktioner**
Nya krav för medlemskap
Föreningsfunktionerna under året
Råd ersätter nämnder
- 32 **Förbundskansliet**
Vi som jobbar på kansliet
- 34 **Föreningsfunktioner 1994**
Fullmäktige, Revisorer, Valberedning,
Fullmäktige - Teknologer, Förbundsstyrelse,
Utbildningsrådet, Arbetsmarknadsrådet,
Teknik- och samhällsrådet, Medlemsrådet,
TK-gruppen och Vissa av CF:s externa
företrädare

Samtal med två CF-ordförande

Lönerna har varit den klart dominerande frågan för Civilingenjörskollektivet under 1994. Inget tyder heller på att intresset avtar nästa år då förbundet står inför en av de svåraste avtalsrörelserna på länge. Såväl nye ordföranden Gerhard

Raunio som avgående Thomas Sidenbladh är ense om att medlemmarnas löner, eller rättare sagt civilingenjörskollektivets sjunkande lönenivå är förbundets stora knäckfråga.

Det är inte rimligt att svenska civilingenjörer ska ha industrivärldens lägsta civilingenjörslöner, säger Gerhard Raunio. Det måste vara en prioriterad uppgift för förbundet att återställa köpkraften i medlemmarnas löner till den nivå som rådde 1980. Ingen lätt uppgift med tanke på det bekymmersamma samhällsekonomiska läget, tillägger han. Om inte civilingenjörslönerna stiger i Sverige riskerar vi att mycket snart förlora våra bästa unga teknikbegåvningar till andra länder. Sverige måste vara attraktivt att verka i. Annars drabbas både forskning, industriutveckling och samhällsekonomi negativt.

RÖSTA MED FÖTTERNA

Thomas Sidenbladh tror att lönenivån kan påverkas av en ökad rörlighet bland civilingenjörerna. Han råder CF:s medlemmar att i större utsträckning "rösta med fötterna", eller åtminstone ha en beredskap att byta jobb om lönen inte går att få upp ens efter lokala eller individuella förhandlingar med den lönesättande chefen. CF:s egen arbetsför-

medling, CF-Börsen, är en bra hjälp för den medlem som vill se sig om efter något nytt. Thomas Sidenbladh rekommenderar många fler att använda sig av CF-Börsens tjänster, inte bara de arbetslösa.

Gerhard Raunio betonar arbetsgivarnas stora ansvar för att öka lönespridningen. Man måste gå från ord till handling, tycker han och våga satsa på viktiga nyckelgrupper. Den dåliga lönenivån kan också vara ett tecken på att det finns för många civilingenjörer på marknaden. Detta måste vi titta noga på, säger Raunio och påpekar att sedan 1991 har det tillkommit 1 000 nya studieplatser per år på landets civilingenjörsutbildningar. Risker är stor att platserna på universitet och högskolor inte går att fylla. Det finns inte tillräckligt många studenter med de naturvetenskapliga förkunskaper som krävs för detta.

En organisation som CF måste leva med en ständig förändringsberedskap, fortsätter Gerhard Raunio. Ett exempel är beslutet vid CF:s fullmäktige 1994 att rekrytera så kallade tekniska kandidater, personer med ingenjörsutbildning omfattande minst 120 poäng. Omvärlden förändras kontinuerligt. För fem år

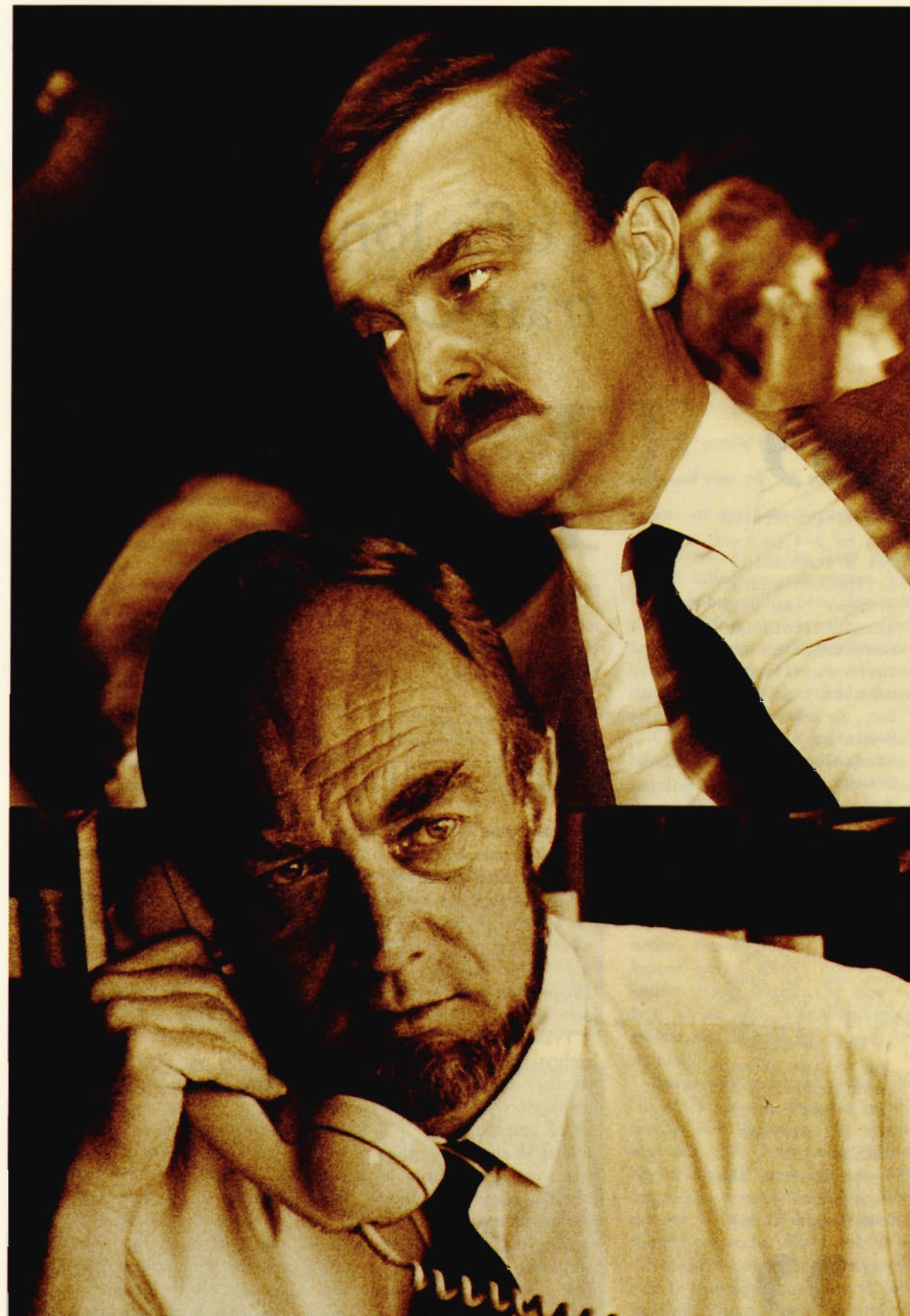
sedan fanns inte dessa utbildningar. Nu när de finns måste CF agera för att möta det nya.

Thomas Sidenbladh tycker att miljödebatten är ett sådant område där CF och medlemmarna kan och bör agera mycket mer än vad som sker i dag.

– CF bör ha åsikter, sätta igång aktiviteter. Vårt deltagande i Baltic Eco samt CF:s nyinstiftade miljöpris är en bra början, säger han. Men jag ser gärna ett CF som aktivt deltar i debatten och snabbt tar upp aktuella miljöfrågor.

FÖREBILDER

Såväl Thomas Sidenbladh som Gerhard Raunio talar varmt för en ökad profilering av civilingenjörerna och deras kompetens. Sidenbladh vill se fler civilingenjörer i press och TV som förebilder för den unga generation som i dag hyser ett oroväckande lågt teknikintrasse. Det leder till att civilingenjörsutbildningarna har två sökande per studieplats, medan arkitektutbildningen har fem sökande och de humanistiska linjerna har över sju sökande per plats. Till de tvååriga ingenjörsutbildningarna fyller de sökande inte ens antalet platser. Även Gerhard Raunio hoppas att CF framöver kommer att höras mer i den samhälleliga dialogen. Han efterlyser ett ökat deltagande av CF-medlemmarna i politiskt arbete, i EU-samarbetet samt inom den debatt som följer av de dramatiska samhällsförändringar som den nya informationsteknologin för med sig.

Thomas Sidenbladh och Gerhard Raunio är överens om att lönerna är förbundets stora knäckfråga. Att återställa lönenivån är en prioriterad uppgift för CF.

FOTO: THOMAS CARLIGREN, BILDPOINTEN

Tuffa lönekrav från CF

”

Civilingenjörerna ska ha 3-4 procent mer i löneökning årligen än andra grupper fram till sekelskiftet. Det beslutades på CF:s förbundsfullmäktige i november. Orsaken till beslutet är den eftersläpning i löneutvecklingen som civilingenjörerna fått kännas vid under perioden 1980-1992. Eftersläpningen beräknas till 16-17 procentenheter och den ska tas igen till år 2000. Det tuffa lönekravet är ett resultat av den dåliga löneutvecklingen och ett led i det beslut som fullmäktige fattade 1993 - att lönerna ska vara förbundets viktigaste fråga.

”

Löneavtalen för 1993 och 1994 var i stort sett identiska på hela arbetsmarknaden. Rent tekniskt innebar avtalen dels att något tak för den lokala lönehöjningsnivån inte fanns och dels att det lokala löneökningstrycket skulle fastställas genom att en gemensam översyn av lönestrukturen gjordes lokalt. Skillnader-

na i förhållande till tidigare år (exklusive "Rhenbergperioden") var att:

- det inte fanns några generella lönehöjningar
- ÅKB-regleringen ersattes av ett strukturresonemang
- det skulle ske en central avräkning mellan de två avtalsperioderna.

BANBRYTANDE AVTAL MISSLYCKAS

CF utvärderade den lokala tillämpningen av löneavtalen inom samtliga kollektivavtalsområden i projektet "Lön-95." Syftet med projektet var att utvärdera 93- och 94-års lokala löneförhandlingar och att utifrån utvärderingen bygga en plattform inför 95-års avtalsrörelse.

Tvåårsavtalet betecknades som banbrytande när det tecknades och gav rika möjligheter till en lokal arbetsplatsanpassad lönebildning. Men utvärderingarna av 93- och 94-års resultat visade alltför tydligt att arbetsgivarna inte klarat av den lokala lönebildningen. 1993 uppgav CF:s lokalavdelningar vid nästan hälften av företagen att decentraliserad lönebildning över huvud taget inte hade diskuterats på arbetsplatsen. Om någon förändring av lönebildningen hade skett så var det till ökad centralisering. Det slutliga för-

handlingsresultatet för den privata sektorn 1993 blev en genomsnittlig höjning på 3,6 procent.

- Det blir ingen fart på den lokala lönebildningen så länge man inte har lönesystem som är väl kända och upplevs som rättvisa av de anställda, betonar Jöran Tjernell, förhandlingschef på CF.

KVINNOLÖNER OCH ENGAGEMANG LJUSPUNKT

Utvärderingen av 1994 visade ett relativt sett ännu sämre utfall än 1993. Tvärtemot vad arbetsgivarna påstått visade CF:s undersökning att bara en fjärdedel av lokalavdelningarna hade haft strukturöversyn mot en tredjedel 1993. Det totala utfallet 1994 var sämre om man tog hänsyn till årets högre pott, 2 procent mot 1 procent 1993, och det förbättrade konjunkturläget.

- Vad krävs för att arbetsgivaren ska ta fram en systematiserad lönesättning även för tjänstemän? kommenterar Jöran Tjernell. En i centrala avtal framtvängd lokal lönesystematik för metallarna har medfört ordning och reda, medan en avtalsfäst långtgående frihet för arbetsgivarna att realisera sina lönesättningsideal har resulterat i en irratio-

nell löneutveckling. Trots det nedslående resultatet av utvärderingen fanns även ljuspunkter:

- På flera företag gjordes en särskild översyn av kvinnornas löner, säger Jöran Tjernell. Med hjälp av skrivningarna om strukturöversyn fick kvinnorna bättre betalt. Under året har vi även sett ett större engagemang i medlemmarnas löneutveckling från förtroendemannens sida, vilket är mycket positivt. Ett personligt engagemang är en förutsättning för att få upp lönerna.

PLATTFORM INFÖR -95

Utvärderingen fungerade som en plattform inför 95-års avtalsrörelse. Slutsatserna som drogs på kansliet

stämde väl överens med lokalavdelningarnas. Färre lokalavdelningar ville ha strukturöversyn i framtiden och de ansåg att centrala avtal var nödvändiga. Ett avtal inför 1995 skulle därför innehålla:

- centrala avtal (riksavtal) med lönehöjningar
- högre avtalsenliga lönehöjningar
- säkerställda lokala lönehöjningar (struktur tillägg)

Avtalsförhandlingarna 1995 spåddes bli rekordkomplicerade. Civilingenjörernas stora reallöneeftersläpning, ökade skatter och avgifter, en stark exportindustri och svag hemmamarknad samt pensionsförhandlingar var några av inslagen inför 95-års lönematch.

7 MANAGEMENT TOOLS - CF:S PROJEKT FÖR BÄTTRE LÖNEUTVECKLING

Förtroendemännen har deltagit i ett projekt med syfte att förbättra civilingenjörernas lönevillkor, 7MT. Inom projektet analyserades civilingenjörernas låga löneläge och en åtgärdsplan togs fram.

DETTA SKEDDE INOM RAMEN FÖR LÖN -95:

- Löneextra nr 1-5
- Utvärdering av 93- och 94- års lokala löneförhandlingar
- Medlemsfax
- Nytt förhandlingsunderlag: Kreativ lönebildning
- Frågan om löneskillnader män-kvinnor har uppmärksamats
- Din lönemarknad 1994 (bil. till Civilingenjören/medlemsfax)
- Utredning om övertidsläget för CF:s medlemmar
- Underlag för prestationsvärdering/arbetsvärdering
- Förslag till modell för lokalt arbete med lönefrågorna
- Lönestatistik i ny presentation via medlemsfax (examensårskurvor)

Civilingenjörerna bjuder på två månadslöner

En genomsnittlig civilingenjör bjuder sin arbetsgivare på två månadslöner genom att avstå från övertidsersätt-

ning även vid en lön långt under den så kallade övertidsgränsen. Var femte civilingenjör arbetar dessutom mer än 300 timmar övertid - vilket är ett brott mot avtalet om övertidsuttag. Det framgår av en enkätundersökning som CF gjorde bland sina medlemmar hösten 1994.

CF menar nu att den som förhandlar bort sin rätt till övertidsersättning måste kompenseras i lön. Årets fullmäktige beslutade också att CF i avtalsrörelsen ska driva frågan om en begränsning av möjligheterna att byta bort övertidsersättning.

Majoriteten av de som inte har övertidsersättning har månadslöner under övertidsgränsen på 31 100 kronor (privat sektor) och 29 700 kronor (statlig sektor). Det visar sig även att de utan övertidsersättning arbetar mer övertid än de med ersättning.

Enligt enkäten arbetar nästan hälften av CF:s medlemmar mer än 150 timmar övertid per år. För övertid över den nivå måste arbetsgivaren begära dispens. I snitt arbetar civilingenjören drygt 170 timmar övertid per år, det vill säga cirka 3,5 timmar per vecka. Alltför många av CF-medlemmarna har en arbetstid som är betydligt längre än vad som föreskrivs i lag och avtal. Övertidsuttaget är störst på den privata sidan.

Ny tyngd i medias ögon

Arets pressklipp och mediabevakning talar sitt tydliga språk; CF syns i de mest varierande sammanhang. Traditionella fackliga frågor tar självklar plats men CF profilerar sig även genom sitt engagemang i teknikens

roll i samhället, ungdoms- och utbildningsfrågor och miljön. Sammanlagt har CF exponerats i massmedia 714 gånger under året. 640 av dessa är artiklar och notiser i pressen. CF figurerar i både dags-, vecko- och fackpress, men syns främst i dagspressen. CF hörs även i radio men däremot syns förbundet sällan i TV och kvällstidningar. De frågor som media är mest intresserade av är avtalsrörelsen och arbetsmarknadsfrågor.

LÖNER HET POTATIS

Den hetaste potatisen under året var lönerna och avtalsrörelsen. Civilingenjörernas minskade köpkraft och bottenplacering i den europeiska löneligan ledde till att förväntningarna på 1995 års avtalsrörelse var stora redan innan 1994 års lönehöjning var insatt på kontot. Civilingenjörernas stora missnöje med sin löneutveckling har löpt som en röd tråd genom pressklipp om övertidsslag, internationella löner och avtalsrörelse.

– Det är viktigt att profilera förbundet och lyfta fram de frågor som är av betydelse för våra medlemmar, säger Lotta Forsman, informationschef på CF. En orsak till CF:s kraftigt ökande synlighet i massmedia 1994 är naturligtvis sam-

arbetet med Metall och SIF. I medias ögon har förbundet fått en helt annan tyngd när vi nu finns med bland de aktörer som faktiskt avgör utfallet av den svenska lönematchen.

TRE FACK ENAS OM AVTALSFRÅGOR

Redan i början av året planerades ett historiskt gemensamt avtal mellan CF, SIF och Metall inför 1995. Syftet var att utarbeta ett centralt medarbetaravtal om lika anställningsvillkor, arbetstider och lönesättning för tjänstemän och arbetare i hela verkstadsindustrin. Samtidigt konstaterade pressen att de gamla stridsfrågorna mellan facket och VI fanns kvar inför 1995. Om lönerna ska sättas centralt eller lokalt blir en kärnfråga även i nästa avtalsrörelse.

I april anklagades arbetsgivarna inom ABB, Volvo och Ericsson för att försöka träffa lokala medarbetaravtal och för att tjuvstarta avtalsrörelsen. Den 19 oktober kunde man höra på morgoneköt:

”Gränserna mellan arbetare och tjänstemän på den svenska arbetsmarknaden tycks nu vara på väg att suddas ut. Nästa år kan alla som arbetar inom industrin få ett och samma avtal. Fackförbunden Me-

tall, SIF och Civilingenjörersförbundet är nu i det närmaste färdiga med ett förslag till en gemensam avtalstext.”

När avtalskraven började läcka i slutet på året intensifierades debatten. VI krävde en lokal avtalsrörelse med arbetsfred som enda centrala inslaget. Det stod klart att parterna hade helt olika åsikter inför avtalsrörelsen. ”Tyvärr dags för avtalsrörelse” kommenterade Svenska Dagbladet uppgivet. CF:s tuffa krav på 3-4 procents löneökning mer än andra grupper fram till sekelskiftet skapade rubriker. SIF och Metall trodde inte att kravet skulle komma med i avtalspaketet men däremot görs en gemensam skrivning om kvinnolönerna.

VOLVO-RENAULT SPRACK

Vid årets början sjöng Volvo-Renault affären på sista versen. Den lokala CF-klubben var negativ till fusionen och kunde andas ut när den sprack.

NICOLIN TROR PÅ NÄRINGS-LIVET

Curt Nicolín besökte CF vid ett frukostmöte i maj. Där spådde han att näringslivet kommer att expandera i framtiden och tidningarna citerade i stor stil ”En miljon nya jobb”.

”MISSNÖJET JÄSER INOM ABB”

skrev Svenska Dagbladet i juni. Att ABB:s civilingenjörer tjänar 2 500 kronor mindre än civilingenjören i genomsnitt uppmärksammades när CF presenterade statistik över lö-

Malm-skil-
nads-gatan 48
111 84
Stockholm

Civilingenjörersförbundet

Verksamhetsberättelse för 1994

Tfn 08-
613 80 00,
Fax 08-
796 71 02

CF i media

Årets pressklipp och mediabevakning talar sitt tydliga språk; CF syns i de mest varierande sammanhang.

Traditionella fackliga frågor tar självklar plats men CF profilerar sig även genom sitt engagemang i teknikersroll i samhället, ungdoms- och utbildningsfrågor och miljön. Sammanlagt har CF exponerats i massmedia 714 gånger under året. 640 av dessa är artiklar och notiser i pressen. CF figurerar i både dags-, vecko- och fackpress, men syns främst i dagspressen. CF hörs även i radio men däremot syns förbundet sällan i TV och kvällstidningar. De frågor som media är mest intresserade av är avtalsrörelsen och arbetsmarknadsfrågor.

Den hetaste potatisen under året var lönerna och avtalsrörelsen. Civilingenjörernas minskade köpkraft och bottenplacering i den europeiska löneligan ledde till att förväntningarna på 1995 års avtalsrörelse var stora redan innan 1994 års lönehöjning var insatt på kontot. Civilingenjörernas stora missnöje med sin löneutveckling har löpt som en röd tråd genom pressklipp om övertidsslag, internationella löner och avtalsrörelse.

Den hetaste potatisen i årets gista har varit lönerna. Civilingenjörernas minskade köpkraft och bottenplacering i den europeiska löneligan ledde till att förväntningarna...

Löner het potatis

Den hetaste potatisen under året var lönerna och avtalsrörelsen. Civilingenjörernas minskade köpkraft och bottenplacering i den europeiska löneligan ledde till att förväntningarna på 1995 års avtalsrörelse var stora redan innan 1994 års lönehöjning var insatt på lönekotot. Civilingenjörernas stora missnöje med sin löneutveckling har löpt som en röd tråd genom pressklipp om övertidsslag, internationella löner och avtalsrörelse.

– Det är viktigt att profilera förbundet och lyfta fram de frågor som är av betydelse för våra medlemmar, säger Lotta Forsman, informationschef på CF. En orsak till CF:s kraftigt ökande synlighet i massmedia 1994 är naturligtvis samarbetet med Metall och SIF. I medias ögon har förbundet fått en helt annan tyngd när vi nu finns med bland de aktörer som faktiskt avgör utfallet av den svenska lönematchen.

I KORTHET

Volvo-Renault spricker inom ABB

Vid årets början sjöng Volvo-Renault affären på sista versen. Den lokala CF-klubben var negativ till fusionen och kunde andas ut när den sprack.

Nicolin tror på näringslivet

Curt Nicolín besökte CF vid ett frukostmöte i maj. Där spådde han att näringslivet kommer att expandera i framtiden och tidningarna citerade i stor stil ”En miljon nya jobb”.

”Missnöjet jäser inom ABB”

skrev Svenska Dagbladet i juni. Att ABB:s civilingenjörer tjänar 2 500 kronor mindre än civilingenjörerna i genomsnitt uppmärksammades när CF presenterade statistik över lönerna på storföretagen. En medlemsekät som den lokala CF-klubben gjort på företaget visade även att missnöjet med lönerna var stort på ABB.

Civilingenjörerna för EU

I EU-debatten syntes några notiser med rubriken ”Civilingenjörer säger ja till EU”. En undersökning som CF låtit IMU-Tes-

tologen genomföra, visade att 66 procent av CF:s medlemmar skulle rösta för ett svenskt medlemskap och alltså var civilingenjörerna mer positiva till EU än svensken i allmänhet.

Trista experiment dödar intresset

Ungdomars (o)intresse för teknik och naturvetenskap har debatterats livligt under året. CF har tillsammans med Skolverket, Verket för högskoleservice (VHS), SAF och IVA gjort en undersökning som visar att ungdomar får en negativare syn på teknik under högstadiet. ”Trista experiment dödar teknikintresset” skriver Ny Teknik.

Brist på civilingenjörer

”Läget ljusnar på arbetsmarknaden”. Arbetslösheten bland civilingenjörer har sjunkit under 1994. Trots att konjunkturuppgången bara hade börjat rädde redan brist på civilingenjörer, huvudsakligen inom data- och elektronikområdet. Väg- och vatteningenjörerna har dock haft det fortsatt kärt.

Vädret

Det lite svala klimatet som omgivit oss en längre tid, ersätts av något varmare. Friska vindar väntas röra om och förändra de stillastående luftmassorna. Vidare kommer de tunga molnbankarna att lätta och endast tunna skyar ska hindra den efterlängta solen från

POLHEMSPRISET FÖR ELEKTRONIKBOX

1994 års Polhemspris tilldelades Martin Gren och Mikael Karlsson för deras insatser vad gäller utveckling av eleganta och tekniskt avancerade lösningar av skrivarkommunikation i olika PC-miljöer och för utveckling av processorer för nätverk samt för en mycket framgångsrik och kompetent affärs-mässig lansering av dessa produkter. Polhemspriset på 80 000 kronor delas årligen ut av CF för en innovation av hög teknisk ingenjörskonst som med framgång prövats kommersiellt.

Lilla Polhemspriset tilldelades Anders Robertson, Linköpings Tekniska Högskola, för hans kvalificerade examensarbete "Defect Sensitivity in Nodular Cast Iron for Safety Critical Components". Robertson visade i sitt examensarbete stor ingenjörsmässighet och resultatet innebar betydande kostnadsbesparingar för företaget som sponsrade honom.

Priserna delades ut av Gunnar Brodin, landshövding i Norrbottens Län, i samband med fullmäktigemiddagen.

> nerna på storföretagen. En medlemsenkät som den lokala CF-klubben gjorde på företaget visade även att missnöjet med lönerna var stort inom ABB.

FYRA DELADE NYTT PRIS

CF:s nyinstituerade miljöpris delades ut i augusti. Erik Båve, Claes Pilo, Jaana Aaltonen och Per Andersson delade på priset på 332 000 kronor för insatser inom vattenrening, tran-

sporter och byggavfall. Största bidraget, 162 000 kronor, gick till Erik Båve i Luleå för hans projekt om tekniska lösningar för att minska byggavfall i ett kretsloppssamhälle. Priset vållade uppståndelse i bland annat norrländsk press.

CIVILINGENJÖRERNA FÖR EU

I EU-debatten syntes några notiser med rubriken "Civilingenjörer säger

ja till EU". En undersökning som CF lät IMU-Testologen genomföra visade att 66 procent av medlemmarna skulle rösta för svenskt medlemskap och alltså var civilingenjörerna mer positiva till EU än svensken i allmänhet.

CIVILINGENJÖRER ARBETAR UTAN LÖN

Den genomsnittlige civilingenjören arbetar 170 timmar övertid varje år. En enkätundersökning som CF har gjort bland sina medlemmar visade att civilingenjörerna hade mycket högt övertidsuttag och att många inte heller fick ersättning för sin övertid. Övertidsfrågan rönt stort intresse i media under året.

"TRISTA EXPERIMENT DÖDAR TEKNIKINTRESSET"

skriver Ny Teknik. Ungdomars (o)intresse för teknik och naturvetenskap har debatterats livligt under året. CF har tillsammans med Skolverket, Verket för högskoleservice (VHS), SAF och IVA gjort en undersökning som visar att ungdomar får en negativare syn på teknik under högstadiet.

LÄGET LJUSNAR PÅ ARBETSMARKNADEN

Arbetslösheten bland civilingenjörer har sjunkit under 1994. Trots att konjunkturuppgången bara börjat rådde under senare delen av 1994 brist på civilingenjörer, huvudsakligen inom data- och elektronikområdet. Väg- och vatteningenjörerna har dock haft det fortsatt kärt.

Miljöpris för kretsloppstänkande

Det miljöintresse som under en längre tid vuxit sig starkt bland många av CF:s medlemmar, kunde under det gångna året manifesteras sig mer påtagligt i CF:s utåtriktade verksamhet. Bakom den uttalade ambitionen

att profilera förbundet i miljöfrågor ligger också en diskussion i CF:s styrelse om vikten av att visa upp civilingenjörerna som bärare av "den goda tekniken". Med det avses den utvecklade teknologi som ligger till grund för tillväxt av ekonomi och välstånd, den teknik som behövs för att bygga vidare på industrisamhället. Men det är också den teknik som behövs för att rädda liv, avslöja brott och i synnerhet för att rädda den förstörda miljön.

Sedan några år tillbaka är CF engagerat i "Baltic Eco", som en av fem stiftare. Syftet är att länderna runt Östersjön gemensamt ska starta projekt för att bidra till ett renare hav. Några projekt är påbörjade, fortsatt finansiering undersöks.

Föreningen "Ingenjörer för miljö" bildades 1992 med CF som en initiativtagare. Föreningen har nu omkring 700 medlemmar och är liksom andra yrkesbaserade föreningar knuten till "Det naturliga steget", där kretsloppsprincipen förespråkas.

1994 delades för första gången stipendier ut från CF:s miljöfond, sammanlagt 332 000 kronor. Miljöfonden, som bildades 1993, har till ändamål att stödja och främja vetenskaplig forskning för att för-

bättra den fysiska miljön i Sverige och dess närområde. Erik Båve, Tekniska Högskolan i Luleå, fick stipendium för att arbeta med kretslopp för att minska byggavfall, Jaana Aaltonen och Per Andersson vid institutionen för mark- och vattenresurser, KTH, fick pengar för att utveckla ett projekt om ekoteknologiska vattenreningssystem och Claes Pilo, Stockholm mottog ett stipendium för ett projekt om transporter i ett kretsloppstänkande. Stipendierna delades ut i samband med ett halvdagsseminarium om tekniken i kretsloppssamhället som hölls i Ingenjörshuset den 25 augusti 1994.

CF ska dela ut dessa miljöstipendier varje år. Möjligheten är stor att prissumman kommer att växa betydligt. Miljöfonden får nämligen en årlig ersättning på 1 procent av fondförmögenheten i Bancos ideella miljöfond (tidigare Civilingenjörsförbundets ideella allemansfond). Kapitalet i Bancos ideella miljöfond ökade under året från 61 miljoner kronor till 250 miljoner kronor. Andelsvärdet i fonden slog index under 1994 med 13 procent, vilket var det näst bästa resultatet av samtliga allemansfonder.

Profilering allt viktigare

Civilingenjörens övertidsarbete betyder att han bjuder arbetsgivaren på två månadslöner.

Årets Polhemspris går till lundensarna Martin Gren och Mikael Karlsson för deras elektroniklåda som kan koppla samma skrivare till olika datorsystem.

66 procent av civilingenjörerna säger ja till EU.

Dessa tidningsnyheter är några resultat av arbetet på att profilera CF under 1994. Ett annat exempel är det välbesökta miljöseminarium som arrangerades i augusti på temat tekniken i kretsloppssamhället. Halvdagsseminariet var ett sätt att lansera CF:s miljöstipendier som 1994 delades ut för

första gången. Arbetet med att profilera CF utåt har blivit en allt viktigare del av kommunikationsenhetens arbete. Krav på ökade profileringsinsatser har under året främst gällt lönefrågorna men också debatten om teknik och samhälle. Dessutom har det diskuterats mycket i förbundet hur civilingenjörens samhällliga status ska höjas.

Kommunikationsenheten ansvarar för och samordnar intern och extern kommunikation i samverkan med förbundsledning och övriga enheter på kansliet. Enheten svarar

också för förbundets medlemsrekrytering.

MEDLEMSTIDNING, ÅRSBOK OCH ANDRA TRYCKSAKER

Tre viktiga kanaler för att nå medlemmarna är tidningen Civilingenjören, CF:s årsbok och CF-guiden (fd medlemsmatrikeln).

Tidningen Civilingenjören utkom under året med åtta nummer med en TS-kontrollerad upplaga på 61 100 exemplar. Sex av utgåvorna gjordes 32-sidiga och två gjordes 40-sidiga till följd av ökad annonsför-

FOTO: URBAN JÖREN

➤ säljning. Redaktionen producerade också åtta nummer av Civilekonomernas medlemstidning Civilekonomen med en upplaga på 15 900 exemplar. Bland de teman som tidningen tagit upp under året märks arbetsmarknad, informationsteknologi, löner, kompetensutveckling, kvinnliga civilingenjörer, utlandstjänst samt utbildning. Dessutom har tidningen innehållit rapporter från utlandet, reportage om teknikens roll i företag och samhälle samt bevakning av årets fullmäktige. Studerandetidningen Teknologen utkom med fyra nummer under året med en upplaga på 12 000 exemplar.

För informationen till medlemmar och förtroendemän introducerades den 1 juni ett hämtfaxsystem som snabbt blev mycket populärt. Det innebär att man via en vanlig knapptelefon kan beställa CF-dokument som finns i en faxförteckning, och som sedan skickas till beställarens fax inom ett par minuter. Lönestatistik i olika former hör till det mest efterfrågade i hämtfaxen.

EXTERN KOMMUNIKATION

CF:s årsbok 1995 kom ut i december 1994 och innehöll blickar både tillbaka och framåt. Ett reportage gäller Estoniakatastrofen och säkerheten till sjöss, andra skildrar ett Europa i förvandling. Detta var fjärde årgången av årsboken – och samtidigt etthundratjugotredje numret av Teknisk Tidskrift.

Massmediakontaktorna underhålls fortlöpande. Bland annat arrangeras

Bland de trycksaker som CF producerade 1994 kan nämnas:

- Förhandlarkurser 94/95
- CF:s lönestatistik
- Löneextra 1 - 5
- Verksamhetsberättelse
- Årsbok
- CF-guiden
- Villkor för mig – information om anställningsvillkor för civilingenjörer
- MBA-utbildningar
- Mapp för arbetssökande

des tillsammans med SIF och Metall en pressträff den 4 mars i Stockholm – som en avstämning av arbetet i förhandlingsrådet mellan två avtalsrörelser.

Arrangemangen med frukostutfrågningar med kända profiler från näringsliv, politik och teknik fortsatte. I maj 1994 hölls ett frukostmöte med tekn dr Curt Nicolin, som talade om teknik och etik i samhälle och affärsliv.

CF ÖKAR 5 PROCENT

Under 1994 ökade CF:s medlemsantal med 2 959 personer eller 5 procent. Medlemsantalet vid årets slut var 62 456, varav 54 070 ordinarie medlemmar och 8 386 studerandemedlemmar.

CF deltog med stor framgång i

Sacos Välja yrke-mässa som besöktes av omkring 30 000 gymnasieelever.

En utträdesundersökning har genomförts och ska ligga till grund för fortsatt arbete med medlemsutträden. Den visar att det lönar sig att kontakta medlemmar som begärt utträde. Många uppger att de då skulle stanna kvar i förbundet.

Yrkesverksamma civilingenjörer har i första hand rekryterats som medlemmar genom insatser från CF:s lokalavdelningar med stöd av material från kansliet. Kansliet gör ett utskick i rekryterings syfte till icke-medlemmar sex månader efter deras examen. Rekryteringskampanjer gjordes även via annonser i fackpress. CF:s studerandeverksamhet på de tekniska högskolorna koncentrerades till utbildning av kärstyrelser och sektionsstyrelser, föreläsningar för teknologer/doktorander i aktuella ämnen, medverkan i paneldebatter. Vidare deltog CF vid teknologkårens arbetsmarknadsdagar med egna arrangemang och personlig rådgivning.

Rekryteringen av teknologer koncentrerades till årskurs tre och högre. Ett utskick görs även till de som läser första terminen.

Dessutom bedrivs informations- och rekryteringsverksamhet genom teknologkontaktmännen. Dessa ska ständigt finnas till hands för service och rådgivning vid de sju tekniska högskolorna. Teknologkontaktmännen har under året utökats till tretton stycken. Utbildning av dessa har skett löpande under året.

Mr CF – den typiske CF-medlemmen

CF har 62 456 medlemmar varav 8 386 är studenter. Den typiske medlemmen är 39 år, gift och har två barn. Han har läst elektro på KTH och är numera anställd på ett storföretag inom verkstadsindustrin i Stockholmsområdet. Han arbetar med konstruktion och är grupp- eller sektionschef. Han tjänar 27 700 kronor i månaden och har ingen övertidssättning. Däremot har han rikskuponger och en studieskuld på 220 000 kronor.

Bygger ett fackförbund i tiden

Viktiga frågor under året var profileringen av civilingenjörsyrket samt arbetet för ett ökat teknikintresse i samhället. Trots ljusningen på arbetsmarknaden var efterfrågan på juridiska tjänster fortsatt hög och olika aktiviteter ordnades för att förbättra de arbetslösas situation. Den fackliga kursverk-

samheten omarbetades. Utvecklingsenheten ansvarar bland annat för frågor om teknik och samhälle, utbildning- och kompetensutveckling, FoU, civilingenjörens yrkesroll, arbetsmarknadspolitik, statistik och facklig utbildning.

INTRESSERA UNGDOMAR FÖR TEKNIK

Kommunerna ska ta större ansvar för att väcka ungdomars intresse för teknik. Det anser CF:s särskilda arbetsgrupp för att stimulera teknikintresset. Gruppen har under året lämnat sin rapport med problemanalys och förslag till åtgärder för hur intresset ska ökas. Gruppen har även tagit initiativ till en debattbok om morgondagens civilingenjörsroll. Boken blir färdig under början av 1995.

ARBETSLÖSHETEN MINSKAR

Även civilingenjörerna drabbades av arbetslöshet under den besvärliga arbetsmarknadssituation som uppstod i samband med att Sverige gick in i en av efterkrigstidens värsta lågkonjunkturer. När det var som värst, sommaren 1993, uppbar 3,2 procent av CF-medlemmarna ersätt-

ning från A-kassan. Tack vare konjunkturuppgången har situationen successivt förbättrats. I november 1994 hade CF 2,1 procent arbetslösa medlemmar.

CF bedrev under året en rad olika aktiviteter för att underlätta situationen för de arbetslösa och hjälpa dem att få arbete. Bland annat ordnades informationsträffar, jobbsökarkurser och nätverk bildades. Informationsbladet "På väg mot nytt jobb" har utkommit med elva nummer.

CF-BÖRSEN - ARBETSFÖRMEDLING FÖR CIVILINGENJÖRER

CF har som första fackliga organisation startat och utvecklat en arbetsförmedling i egen regi, CF-Börsen. CF-Börsens register är öppet för alla CF-medlemmar som söker nytt arbete. Förutom att medlemmar kan få möjlighet till nytt jobb ger CF-Börsen arbetsgivarna snabb och effektiv service. CF-Börsen är gratis för medlemmar medan arbetsgivarna får betala för servicen. Cirka 2 400 arbetssökande är registrerade och under året gjordes 235 sökningar av arbetsgivare. En ökad efterfrågan märktes på civilingenjö- >

FOTO: URBAN JÖRÉN

Juridisk hjälp efterfrågas

Efterfrågan på juridiska tjänster har varit hög under året. Den extrema situationen med drygt 150 domstolsärenden under den senaste treårsperioden förklaras delvis av lågkonjunkturen. Men arbetsgivaren har även utnyttjat trögheten i rättsmaskineriet till att medvetet åsidosätta den vanliga modellen – att lösa intressekonflikter genom förhandlingar.

ANPASSNING TILL EU

Genom Sveriges anslutning till EU kommer arbetsmarknadens juridik att ändras. I vilken omfattning är ännu för tidigt att överblicka. Re-

dan nu har ändringar i anställningskyddslagen och i medbestämmandelagen beslutats med sikte på att anpassa svensk lag till två EG-direktiv. Direktiven avser dels skydd för arbetstagares rättigheter vid övergång av företag, verksamheter och delar av verksamheter och dels föreskrifter om kollektiva uppsägningar. Vidare har ministerrådet antagit ett direktiv om så kallade Works Councils som svensk lag måste anpassas till.

STATLIG LÖNEGARANTI URHOLKAS

Den 1 juli 1992 sänktes maximibeloppet i den statliga lönegarantin för konkurs till 100 000 kronor. Den 1 juli 1994 trädde nya, omfat-

ningen Civilingenjören. En rad olika specialbearbetningar till olika intressenter har tagits fram, bland annat ett omfattande material inför de lokala löneförhandlingarna.

CF insamlar och sammanställer dessutom internationell lönestatistik från olika källor.

TRYGGHETSVERKSAMHET

Trots att arbetsmarknaden för privatanställda tjänstemän var fortsatt kärv under 1994 minskade antalet nyanmälda till trygghetsråden starkt under hösten.

Förhandlingarna mellan SAF och PTK om förändringar i trygghetsavtalet fortsatte och ledde till det nya omställningsavtalet. Avtalet innebär att den allmänna avgiften är 0,35 procent, att facket ska medverka till avtalsurlistor och att clearingverksamheten delas upp i ett grundläggande basutbud och ett tilläggsutbud där branscher och före-

tande inskränkningar i kraft.

Det är i hög grad CF:s medlemmar som drabbas av att inte få full täckning för uppsägningslön och semesterersättning. Systemet är nu så urholkat att många medlemmar riskerar att inte få någon ersättning alls. Dessutom är själva förfarandet förenat med stora brister. CF har därför i olika sammanhang framfört kritiska synpunkter till statsmakterna och också framfört konkreta förslag på förändringar. Detta har utförts i Sacos namn och i samarbete med TCO.

SPARADE FLERA HUNDRA MILJONER

CF har drivit några principiellt viktiga mål i arbetsdomstolen. Ett av

tag ska kunna ansluta sig mot en extra avgift. Formerna och produkten för tilläggsutbudet var inte klara vid årsskiftet.

Trygghetsråden på Fastigo- resp KFO-sidan fortsatte sin verksamhet utifrån gällande avtal.

PENSIONER

- På privata sektorn förhandlade PTK med SAF om ändringar i ITP-, TFA- och TGL-avtalen. Ändringarna i TFA-avtalet var mycket omfattande.
- Med anledning av att riksdagen i juni antog principerna för ett helt nytt allmänt pensionssystem påkallade SAF förhandlingar med PTK om pensionsfrågorna i sin helhet.
- Det första medarbetaravtalet inom ITP-S-avtalets ram träffades och gällde AMU.
- På den kommunala sektorn pågick förberedelser på respektive

dessa rörde två av CF:s medlemmar som under anställning vid Stockholms stad lade fram ett förslag inom ramen för förslagsverksamheten. Förslaget sparade sedan 1987 flera hundra miljoner åt staden.

Frågan var om det mellan staden och dess fackliga motparter, däribland CF, funnits ett giltigt kollektivavtal med regler om ersättningsrätt för förslag på det sätt som brukar vara praxis på arbetsmarknaden. Men arbetsdomstolen ansåg att någon rätt till ersättning för förslaget inte kunde grundas på det aktuella kollektivavtalet. Det återstår att pröva om rätt till ersättning i stället kan grundas på de enskilda anställningsavtalen.

partssida inför kommande förhandlingar om ett helt nytt pensionsavtal.

- Ett nytt pensionsavtal träffades med KFS för att ge de kommunala bolagen möjlighet att trygga och beräkna sina pensionsåtaganden.
- För att kunna försäkra bolagens och kommunernas kommande pensionsåtaganden har KPA bildat ett pensionsförsäkringsföretag, SKP, där både arbetsgivare och fack gått in som garantier och ingår i styrelsen.
- Förhandlingar på kommunala och statliga sektorn fördes om ändringar i pensions-, TGL- och TFA-avtalen.

INTERNATIONELLA FRÅGOR/ EU-BEVAKNING

CF deltog i den europeiska ingenjörorganisationen FEANI:s General Councils, Register Commissions och National Committees' Secreta-

Ny facklig baskurs

CF:s fackliga kursverksamhet har under året utvecklats och omarbetats. En tredagars baskurs ersatte under hösten facklig grundkurs, FK1 och FK2. Baskursen ska ge förtroendemannen tillräckliga kunskaper så att han/hon kan förhandla lokalt för medlemmarna. Kursen bygger på fallstudier och behandlar i olika utsträckning organisationspolitiska frågor, förtroendemannens roll, MBL-regler (tillämpning), grunderna i LAS, löner-löneförhandling, ledighetsregler, driftinskränkning och förhandlingsteknik. Baskursen är gemensam för samtliga sektorer. De olika specialiteter som finns inom de olika sektorerna kommer respektive kursledare att ta hänsyn till vid planering och genomförandet av baskursen.

Vid förändringsarbetet med de fackliga kurserna har en rapport "Förnyad och förändrad facklig utbildningsverksamhet" sammanställts. Under våren deltog 26 ombudsmän/handläggare i kurs på temat "Problembaserad inläring med deltagarstyrning (PBI)". Det-

ta pedagogiska synsätt genomsyrar det fackliga kursutbudet.

PRIVATA SEKTORNS KURSER

Privata sektorns kursutbud bestod under året av en baskurs, tre olika typer av förhandlarkurser, en grundutbildningskurs samt en specialkurs på temat driftinskränkningar. Kurser har hållits vid 18 tillfällen med omkring 300 deltagare.

STATLIGA SEKTORNS KURSER

Statliga sektorns kursutbud bestod av en baskurs samt en doktorandkonferens och en facklig grundkurs för anställda inom lantmäteriet. Under året har sex kurser och konferenser genomförts.

KOMMUNALA SEKTORNS KURSER

Kommunala sektorn genomförde grundkurs för nya förtroendemän i kommuner och landsting samt förtroendemän inom KFS-området (Kommunala Företagens Samorganisation). Dessutom har kurser i lönestruktur hållits tillsammans med sex förbund inom Akademikeralliansen.

EUROPEISK METALLINDUSTRI

I och med att Saco vid verksamhetsårets utgång lämnade CESI undanröjs det hinder mot CF:s medlemskap i Europeiska Metallarbetarefederationen (EMF) som Sacos medlemskap i den med Europafacket konkurrerande organisationen utgjort. Ett inträde i den europeiska fackliga gemenskapen inom metallindustrin skulle tillmötesgå ett länge drivet krav från CF:s lokalavdelningar vid de stora verkstadskoncernerna.

ries möten på Malta. Intresset från medlemmarna att bli "Europaingenjörer" har ökat något, och antalet registrerade i Sverige är nu 200.

Under året blev CF medlem i WITEC (Women in technology in the European Community) som är ett COMETI-projekt med uppgift att underlätta för kvinnliga ingenjörer och ekonomer att få praktikplatser i andra europeiska länder. Projektet grundas på ett samarbete mellan industrin och universitet och högskolor inom EU.

Förhandlarna på brettet

Enhetens arbete präglades under det gångna året av en mycket tydlig samordning på arbetsmarknaden tvärs över avtalsgränserna. CF mötte en arbetsgivarsida med samma grundsyn och samma normer såväl på privat- som offentlig-

området. Parallellt med detta skedde ett utökat samarbete på arbetstagsidan.

Arbetsgivarnas nya gemensamma attityd kan till exempel avläsas i de ärenden som gått till lönenämnd på såväl statens som verkstadsindustrins område, och där CF mötts av precis samma argument. Oavbrutet understryker man från arbetsgivarhåll hur viktigt det är att marknadskrafterna får inverka på lönebildningen. Ett citat belyser detta: "Vi betalar inte mer än vad som behövs för att folk ska stanna kvar" (Uppsala Universitet).

Samverkan på den fackliga sidan har också ökat och breddats under året. CF:s två och ett halvt år gamla samarbete med Metall och SIF inom förhandlingsrådet fortsätter. De tre förbunden har tecknat en ny samverkansöverenskommelse. Vidare har förhandlingsrådet arbetat fram förslag till gemensamt allmänt villkorsavtal. Syftet med det har varit att svara på de stora verkstadsföretagens krav på medarbetaravtal. De fackliga organisationernas inriktning är att få ett centralt avtal om allmänna anställningsvillkor med gemensamt innehåll och med möjlighet till lokal anpassning bland annat vad gäller arbetstidsregler.

Samarbetet med Pappers och SIF på skogens område fortsätter. På Luciadagen kom förbunden överens med SSIF (Skogsindustriförbundet) att samarbetet om gemensamma allmänna anställningsvillkor skulle få en mer formell prägel. Vidare har CF under 1994 etablerat kontakt också med Industrifacket inom LO. I december träffades slutligen ett avtal mellan elva stora förbund (inklusive CF) om samarbete inför den kommande avtalsrörelsen, främst genom utbyte av information. Dessa förbund återfinns i kommunal, statlig och privat sektor och kommer från såväl LO som TCO och går under namnet Norra Latingruppen.

En tredje tendens under året är de stora förändringar som sker i samband med bolagiseringen av tidigare statliga verk. Det gäller i första hand jättar som Telia, Vattenfall och AMU. Detta har inneburit mycket arbete med att "översätta" statliga avtal till privata.

Ett starkt ökat engagemang från CF:s lokalavdelningar kan noteras i lönefrågan. Detta har resulterat i olika träffar, med lokala fackliga företrädare, i synnerhet inom verkstadsindustrin. Aldrig tidigare torde förtroendemännens engagemang i

FOTO: URBAN JÖREN

Segslitet arbete för akademiker i bank

Den gamla surdegen om akademikerfackens rätt att få sluta kollektivavtal för sina medlemmar på bankområdet togs fram även under 1994. CF påkallade då avtalsförhandlingar med de fem största affärsbankerna

före sommaren. Samtliga valde att företrädas av BAO. Vid en första kontakt

den 27 oktober ställde sig arbetsgivar sidan avvisande till avtal med akademikerförbunden.

Under försommaren uppmärksammades de bankanställdas situation i massmedia, något som fick de etablerade parterna inom banksektorn att reagera negativt. Utan att CF kände till det förekom under hösten samtal mellan Jusek och Finansförbundet (f d Bankmannaför-

bundet) om samarbete. Inför CF:s förhandlingskontakt med BAO i oktober avslöjades att det fanns ett förslag till samarbetsöverenskommelse mellan de bägge förbunden. Förslaget skulle bland annat innebära en obligatorisk dubbelanslutning av Juseks medlemmar till Finansförbundet, men däremot skulle inte Jusek och dess medlemmar erhålla någon kollektivavtalsrätt. Det-

ta bisarra mellanspel fick dock det slut det förtjänade. Under december månad beslöt Finansförbundets styrelse att avstå från det tänkta samarbetet.

För CF:s del fortsätter arbetet med avtalsfrågan enligt planen. BAO har till slut börjat visa en allmer positiv inställning till CF, beroende på det ökande antalet tvister CF fått ta hand om på bankområdet. Detta har bland annat tagit sig uttryck i inviter om gemensamt arbete på vissa sakfrågeområden. Ett nytt inslag är Finansförbundets aviserade intresse för samverkan med PTK, inte minst inför de kommande pensionsförhandlingarna. Vad detta betyder för CF:s avtalssträngningar inom banksektorn återstår att se.

medlemmarnas löneutveckling varit större än under verksamhetsåret 1994. En tråkig motvikt till detta är tyvärr arbetsgivarnas kompakta oförståelse för civilingenjörernas lönesituation.

STÖD TILL LOKALAVDELNINGAR

Årets storklubbskonferens genomfördes på den privata sektorn med företrädare för de största lokalavdelningarna. Vid konferensen behandlades bland annat löneförhandlingarna 1993-94, i första hand problemen vid den lokala tillämpningen av löneavtalet, medarbetaravtal samt

förslaget till nytt pensionssystem. Vidare diskuterades frågan om lönesättande chefer och vilka insatser CF kan göra för bättre lönesättning och arbetsvärdering. Konferensdeltagarna förde en omfattande diskussion om information och opinionsbildning till medlemmarna. En konferens har också hållits för samtliga lokalavdelningar inom Celsiuskonferensen.

AVTAL OCH FÖRHANDLINGAR

Löneavtalet VF-CF har lett till fler centrala förhandlingar än något avtal tidigare. Efter prövning i löne-

nämnd kan CF konstatera att det centrala avtalet inte ger några möjligheter att mot arbetsgivarens vilja ta ut pengar över potten. Det är uppenbart att arbetsgivaren inte skiljer på civilingenjörer och andra tjänstemän utan behandlar alla som medarbetare. Civilingenjörerna ska inte se sig själva som en särskilt gynnad grupp. Denna attityd begränsar möjligheten att föra kollektiva löneresonemang om en CF-pott utan man måste i stället gå in och förhandla för varje individ.

CF träffade tillsammans med SIF, Ledarna och Pappers ett avtal med

MEDARBETARAVTAL

Fyra partsgemensamma arbetsgrupper mellan VF, Metall, SIF och CF tillsattes i samband med 1993 års löneförhandlingar. Grupperna skulle behandla lönebildning, allmänna anställningsvillkor, kompetensutveckling samt ekonomi. Syftet var att försöka verka för en harmonisering av villkoren för arbetare och tjänstemän men att detta måste ske på central nivå och ej ute i företagen. Efter nio månaders arbete kunde grupperna bara konstatera att några förutsättningar inte fanns för en sådan central överenskommelse. Däremot har det gemensamma arbetet mellan CF, SIF och Metall om likalydande avtal visat att det finns stora förutsättningar på arbetstags sidan att harmonisera de allmänna anställningsvillkoren.

Det har under året varit sparsamt med aktiviteter från lokala arbetsgivare om medarbetaravtal på företagsnivå. I april 1994 sade de lokala facken inom Volvo, ABB och Ericsson nej till medarbetaravtal i ett gemensamt uttalande.

SSIF om samverkan i pappers- och massaindustrin. Avtalet ersätter arbetsmiljöavtalet, utvecklingsavtalet och jämställdhetsavtalet och är det första i sitt slag. Det innehåller riktlinjer om arbetsmiljö och arbetsorganisation, företagshälsovård, jämställdhet, kompetensutveckling och utbildning, partsroller och samverkan.

Under våren slutfördes inrangeringsförhandlingar på Almegaområdet gällande bolagen AMU-gruppen samt SBL Vaccin. Då bägge företagen har ett förflutet inom den statliga sektorn med lika villkor för

alla kategorier anställda innehåller även de nya avtalen samma regler för de anställda beträffande allmänna villkor, pensioner och trygghetsfrågor. Denna nya ordning för den privata sektorn har möjliggjorts dels genom en ny pensionsreform, ITP-S som SAF och PTK enats om, dels genom att det nya omställningsavtalet SAF-PTK öppnats för LO-förbund, i det här fallet Statsanställdas förbund (SF).

Före detta Televerket, Telia avslöt sig till Almega-förbundet Alliansen den 1 juli 1994. Övergångsförhandlingar om allmänna villkor,

KOMPETENS-UTVECKLING

CF:s arbete med kompetensutveckling fortsatte med seminarier "Stel teori levande kunskap" samt med seminarier ute hos lokalavdelningar och Saco-föreningar.

Kompetensutvecklingsgruppen har också gett ut boken "Civilingenjörernas yrkeskunnande", som kommit att användas som lärobok vid vissa högskolor.

trygghetsfrågor och pensioner startade under hösten. En särskild arbetsgrupp tillsattes i början av året för att följa och utvärdera den lokala löneprocessen, enligt intentionerna i 1993-94 års löneavtal mellan CF och Almega-förbunden. Gruppen har besökt åtta företag för gemensamma samtal med representanter för företagsledningen och CF:s lokalavdelning. I så gott som alla dessa företag pågår partsgemensamma försök att finna former för lokala system för lönesättningen, om än i olika former. En gemensam nämnare i de åtta företagen är den

Segslitet arbete för CF satsar på jämställdhet

En kvinnlig civilingenjör tjänar ungefär 5 400 kronor mindre i månaden än sin manlige kollega, räknat som medellön. För manliga och kvinnliga civilingenjörer med samma examensår är skillnaden i medianlön cirka 2 000 kronor per månad. Skillnaden i ingångslön 1993 mellan kvinnor och män är 2 procent.

Tio år efter examen är skillnaden hela 12 procent.

Dessa fakta nådde i september 1994 CF:s löneförhandlare via ett Löneextra. Det innehöll såväl statistik över löneskillnader mellan kvinnliga och manliga medlemmar i olika branscher som råd till de lokala förhandlingarna om hur dessa skillnader ska angripas på det egna företaget.

Dessutom har personalen på centrala kansliet genomgått en grund-

läggande utbildning om jämställdhetslagen. För handläggarna tillkommer nu utbildning om hur man driver lönediskrimineringsärenden.

SATSA PÅ NÄTVERKEN

CF:s fullmäktige har beslutat att förbundet ska anordna särskilda förhandlingskurser för kvinnliga medlemmar. Redan finns inslag om löneskillnader samt utbildning om jämställdhetslag och jämställdhetsplaner i det ordinarie kursutbudet.

lins och Öhrlings. Detta ledde till nya ettåriga överenskommelser som innehöll en allmän pott på fyra procent från den 1 januari 1995. Redan i början av december bjöd HAO in CF och övriga motparter till förhandlingar om 1995 års avtal.

NYORDNING FÖR LÄRARNAS

Utfallet av revisionsförhandlingarna inom kommuner och landsting under året överskred endast marginellt det avtalade utrymmet på 3 procent per 1 januari 1994. I avtalet finns inskrivet en så kallad strukturöver-

Jämställdhetsarbetet för CF:s medlemmar har fått ökade resurser under 1994. Bland annat har insatserna för förbundets kvinnliga nätverk intensifierats genom stöd till samordnarna. CF startade de första nätverken för kvinnliga medlemmar redan 1987. Syftet var att öka kontakten inom den egna gruppen, sprida kunskap om nya jobb och stötta varandra i yrkesrollen. En beskrivning av nätverkens verksamhet och adresser till samtliga samordnare finns nu inlagda som dokument i CF:s medlemsfax.

I november 1994 fanns 25 aktiva CF-nätverk och två nätverk gemensamma med Civilekonomerna. Därutöver finns åtta vilande nätverk. Två nya nätverk har bildats under året samt ett gemensamt för civilingenjörer och naturvetare.

syn, som innebär att CF ska påkalla förhandlingar för att 1 januari 1995 försöka få ut löneökningar. Det finns ingen fastställd pott och förhandlingar kan endast föras lokalt.

Avtal om allmänna villkor samt branschavtal har under året träffats med KFS (Kommunala företagens samorganisation). Antalet kommunala bolag, som ansluter sig till KFS fortsätter att öka.

CF:s nya avtal för lärare i gymnasieskolan och vuxenutbildningen har prövats i förhandlingar. På de flesta håll är lönerrevisionen från den

CF deltog i maj 1994 i Kvinnor-Kan-mässan i Östersund tillsammans med andra Saco-förbund. Den gemensamma foldern "Det stora lyftet - Gör något åt din lön, vänta inte på prinsen", väckte stort intresse.

KARRIÄR OCH LÖNER

FÖR KVINNLIGA CIVILINGENJÖRER

CF-kansliet har fått i uppdrag att göra en medlemsenkät för att undersöka hur kvinnliga och manliga medlemmar ser på sin karriär- och löneutveckling. Dessutom har fullmäktige beslutat att CF ska göra en utvärdering av jämställdhetsplanerna på medlemmarnas arbetsplatser och konsekvenserna därav för de kvinnliga medlemmarna.

1 januari 1994 slutförd. Det nya avtalet förutsätter att rektor och den enskilde läraren ska komma överens om arbetsinnehåll och arbetstidens förläggning. Förhandlingarna om sådana lokala arbetstidsavtal har lett till täta kontakter mellan förtroendemän och CF:s kansli beroende på olika tolkningar av det centrala avtalet.

En enkät i alla de 115 kommuner där CF har medlemmar som är lärare, visar att avtal och individuella överenskommelser slutits på relativt få skolor. Dock visar enkäten att lönepåslagen är högre på de sko-

lor, som utnyttjat det centrala avtalets möjligheter att reglera arbetstid och växla in tilläggstimmar än där man inte reglerat dessa frågor.

BESVÄRLIGT I STATEN

Arbetsgivarna och de lokala fackliga organisationerna i den statliga sektorn har inte kunnat enas i diskussionerna om hur strukturtillägget ska utformas. Många centrala förhandlingar genomfördes under hösten på arbetsgivarverket. Flera ärenden har också gått till särskild lönenämnd. Tolkningarna av kriterierna för översyn överensstämmer inte på

ILLUSTRATION: HÅKAN ÖHMAN

PC-nät invigt

I maj togs PC-nätet i drift som komplettering till minidatorn. Ett 40-tal persondatorer installerades och alla skrivare flyttades till nätet. Datorerna används både som ersättning för terminalerna och av helt nya användare.

Omfattande datautbildning hölls både externt och internt, främst i ordbehandling. För att få en rationell och enhetligt användning av dokument inom CF har mallar tagits fram.

SNABB HANTERING AV A-KASSEÄRENDEN

Trots det stora antalet A-kasseärenden har CF hela året hanterat dessa med vändande post. AEA har däremot haft oförsvärligt långa hanteringstider, vilket CF påpekat bland annat på extra stämman i december.

ÅRSREDOVISNING 1994

Antalet årsarbetare för hela förbundet uppgick till cirka 97 (förra året 91). Årsredovisningen för 1994 lämnas av förbundsstyrelsen i mars 1995 och har fastställts av fullmäktige i november 1994.

GRUPPFÖRSÄKRINGAR OCH MEDLEMSLÅN

CF:s olycksfallsförsäkring har drabbats av premiehöjning på grund av den ökade förtidspensioneringen.

Försäkringarna har kompletterats med en sjukförsäkring. Antalet livförsäkrade uppgick 1994 till 12 251

UTÖKAD TELEFON- TID PÅ MEDLEMS- REGISTRET OCH A-KASSAN

Från och med oktober utökades telefontiden på medlemsregistret och A-kassan. Telefontiden är nu
08.30 - 11.30,
12.15 - 16.30,
i stället för som tidigare
9.00-11.00,
12.30-13.30.

(12 000) varav 4 240 (4 200) medförsäkrade. För hem och villa var antalet försäkringar 4 860 (4 600). Förbundet har även avtal om frivilliga pensionsförsäkringar och ett avtal med SE-banken om medlemslån.

MEDLEMSDATASYSTEM HAR UTVECKLATS

CF:s medlemsdatasystem, Fack/400, innehåller nu mer detaljerad infor-

mation om de lokala förtroendemännen och har högre kvalitet på arbetsplatskoderna. Detta möjliggjordes bland annat genom samkörning med det centrala företagsregistret Basun. Försök har gjorts med online PC-kopplingar till medlemssystemet Fack/400.

Under året började CF använda e-mail över Internet.

UPPFRÄSCHNING AV LOKALER

I konferensavdelningen har en ny konferenssal, (nya) Kretsen för 40 personer skapats på två trappor och samtidigt har Wimanska salongen flyttats och vidgats. Biljardbordet har flyttats till nya Wimanska salongen. En viss uppfräschning har gjorts av restaurang och kök.

En värmexlare för vämeåtervinning av returluft från kontorslokalerna har installerats på sju trappor. Halva plan fem har renoverats och anpassats till ekonomienheten som flyttade dit i april. Samtidigt skedde en större omflyttning för i första hand plan fyra.

INGENJÖRHUSET FYLLEDE 25 ÅR

På uppdrag av Svenska Teknologföreningen startade bygget av Ingenjörshuset 1967. Arkitekt Anders Tengbom ritade, Sven Tyrén AB konstruerade och Sven Kai Larsen ritade inredningen. Den 10 oktober 1969 invigdes huset i närvaro av bland annat kungen Gustav den VI Adolf.

MEDLEMSAVGIFT FÖR FULLBETALANDE MEDLEM 1990 - 1996

1994 års priser

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Förbavgift+konfliktfond	1 619	1 615	1 674	1 605	1 590	1 579	1 559
CFAK	14	13	13	31	30	29	28
AEA	275	263	476	46			
Summa avgift	1 908	1 891	2 163	2 116	1 740	2 086	2 042

KPI, juni resp år	206,2	227,0	231,5	242,3	248,4	255,9	268,6
Förändring KPI	9,7%	10,1%	2,0%	4,7%	2,5%	3,0%	5,0%

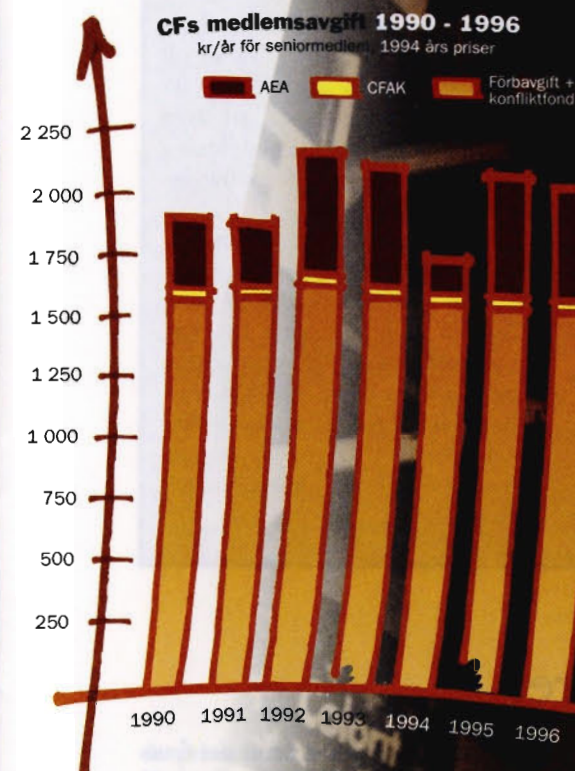

FOTO: URBAN JÖRÉN, ILLUSTRATION: DESIGNMAKARNA

Nya krav för medlemskap

Ett nytt fullmäktige valdes under våren för perioden 1 augusti 1994 till 31 juli 1998. Det nyvalda fullmäktige hade sitt första ordinarie sammanträde i november. Vid detta möte hade fullmäktige att ta ställning till två propositioner (en om löner och en om rekrytering), 24 motioner, budget och avgifter för 1995 och 1996 samt förslag till förbundsstyrelse, revisorer och valberedning för 1995 och 1996.

LÖNER OCH REKRYTERING

De frågor som dominerade fullmäktiges möte var löner och rekryte-

ring. Efter ingående diskussioner såväl i utskott som i plenum fastställdes mål för och inriktning av förbundets arbete vad gäller förhandlingarna om löner och att förbundet ska vidga sin rekrytering till att omfatta även högskoleingenjörer. Vad gäller lönefrågan bör noteras att som internt delmål gäller att till år 2000 ska förbundet ha återhämtat vad man tappat från 1980 vad avser lönenivå, lönespännvidd och lönespridning. Härutöver fastställdes mot vilka frågor de centrala och lokala förhandlingarna ska inriktas.

TEKNISKA KANDIDATER MED I CF

I frågan om vidgad rekrytering beslöt fullmäktige att uttala sin avsikt att ta in personer som har ingen-

jörsutbildning omfattande minst 120 poäng. Då denna fråga också måste stadfästas beslöt fullmäktige dels att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att ge dispens för medlemskap för dessa personer, dels att till fullmäktige 1995 avge förslag till ändring av stadgarna så att även personer med ingenjörutbildning omfattande minst 120 poäng rekryteras till förbundet.

Vid mötet valdes också ny förbundsstyrelse för en period på två år. Ny förbundsordförande blev Gerhard Raunio och till nya vice ordförande valdes Birgitta Albertson och Mats Öhrn. Dessa tre personer var tidigare ledamöter av förbundsstyrelsen. Dessutom invaldes sju nya ledamöter i förbundsstyrelsen.

Föreningsfunktionerna under året

FÖRBUNDSSTYRELSEN

Under året har förbundsstyrelsen vid flera sammanträden särskilt behandlat frågan om löner och rekrytering. De diskussioner som förts ledde fram till två propositioner som förelades fullmäktige. Dessutom behandlade förbundsstyrelsen under hösten de motioner som inkommit till fullmäktige samt verksamhetsplan, budget och avgifter för 1995-96. Vid ett flertal sammanträden behandlades frågan om inriktning av rådets verksamhet. Via protokoll och rapporter har förbundsstyrelsen följt verksamheten i presidiet, råden och förbundskansliet. Förbundsstyrelsen har under året haft åtta sammanträden.

PRESIDIET/FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Presidiet följde den löpande verksamheten och beredde de ärenden som förbundsstyrelsen haft att hantera. Presidiet hade under året elva protokollförda sammanträden.

SACO

Centralorganisationen har arbetat vidare med 1993 års övergripande kongressbeslut att "Utbildning, kunskap och kompetens ska ges ökad betydelse i samhället".

Saco har i tre rapporter presenterat analyser av löneskillnader mellan kvinnor och män med akademisk utbildning inom statlig, kommunal och enskild sektor. Det gen-

omgående resultatet är att det finns könsrelaterade löneskillnader till kvinnors nackdel bland akademiker inom alla tre sektorerna. En uppföljning av dessa undersökningar kommer att ske.

I en utredning benämnd "Vägvalet" framhåller Saco att Sverige måste välja kunskapsvägen. I utredningen hävdas att fler elever måste stimuleras att välja NT-linjerna på gymnasiet. Antalet gymnasieelever från NT-linjerna kommer annars med tiden inte att räcka till för att besätta de platser på universiteten som kräver NT-utbildning som grund.

Lönestrukturfrågan har hamnat i centrum genom de problem som bå-

Råd ersätter nämnder

TEKNIK OCH SAMHÄLLERÅDET

TS-rådet startade sin verksamhet under året och ersatte TS-nämnden. TS-rådet har lagt grunden till att starta nätverk i syfte att profilera förbundet externt. Ett antal pågående externa teknikprojekt har granskats för söka finna ut vad förbundet kan bidra med.

"Civilingenjören år 2015" var ett tema som TS- och Utbildningsråden behandlade under 1994. Under 1995 ska temat skapa fortsatt intresse för civilingenjörutbildningens innehåll och uppläggning, samt för civilingenjörsvyrket.

UTBILDNINGSRÅDET

Utbildningsrådet startade sin verksamhet under året och ersatte TU-nämnden. Rådet har bland annat diskuterat civilingenjörens kompetens i relation till andra tekniskt utbildade på arbetsmarknaden.

Under året har en kartläggning av teknisk utbildning vid samtliga högskolor initierats. Resultatet kommer att sammanställas i början av 1995. Rådet har vidare diskuterat möjligheten att CF ackrediterar civilingenjörutbildningar och ger sitt utlåtande om huruvida en viss utbildning håller måttet som civilingenjörutbildning.

ARBETSMARKNADSRÅDET

Arbetsmarknadsrådet startade sin verksamhet under året och var en ersättning för AE, AS och AK-nämnderna.

Rådet har diskuterat dels problemen med strukturtillägget, dels CF:s agerande i de kommande avtalsförhandlingarna. Rådet har också börjat behandla "Vision av CF år 2000".

MEDLEMSRÅDET

Medlemsrådet startade sin verksamhet under året. Rådets arbetsområden är rekrytering, medlemsservice och medlemsvård samt kommunikation och profilering. Den största frågan har varit förbundets nuvarande och framtida rekrytering. Detta har lett till att högskoleingenjörernas fackliga tillhörighet har diskuterats, vilket resulterade i en proposition till CF:s fullmäktige 1994. I propositionen föreslogs att CF:s framtida rekrytering även ska riktas mot teknisk/- naturvetenskaplig inriktning om minst 120 poäng.

de privat och statlig sektor haft i samband med löneöversynsförhandlingarna enligt 1993-95 års avtal. Flackare löneprofiler gör att kompetensutveckling lönar sig allt sämre. Saco har genomfört en studie över akademikerlöner i Belgien, Danmark, Frankrike, Italien, Storbritannien och Tyskland. Man har bland annat analyserat civilingenjörer och civilekonomer inom den privata sektorn. De svenska akademikerna har i regel lägre löner än sina motsvarigheter i de undersökta västeuropeiska länderna. Olika projekt drivs för att stödja arbetslösa akademiker.

Sacos organisation har förändrats under året. Förslag till nya avgifter

kommer att presenteras vid extra kongress under november 1995.

PTK

Under våren och sommaren fördes intensiva förhandlingar med SAF om trygghetsavtalets fortsatta existens. Efter hårda påtryckningar från kartellen lyckades man behålla merparten av det tidigare trygghetsavtalet.

I samband med reformering av pensionssystemet och införande av avkastningsskatt på SPP:s fonderade pengar har SAF begärt förhandlingar i syfte att reducera pensionskostnaderna i avtalen.

PTK har även genomfört omfattande utbildning av försäkringsinfor-

matörer och bolagsstyrelserepresentanter.

CIVILEKONOMERNA

Under 1994 fortsatte diskussionerna om kanslisamarbetet med Civilekonomerna. Dessa resulterade i att från och med 1995 kommer åtta personer att arbeta heltid med detta förbunds verksamhet. Omfattningen av de resurser som CF tillhandahåller är dock desamma.

CF:s informationschef är från och med hösten 1994 inte längre Civilekonomernas informationschef. Civilekonomernas informationsfrågor (exklusive Civilekonomen) hanteras numera av de som enbart arbetar med CR-frågor.

Vi som jobbar på kansliet

Stab	Kommunikationsenhet	Utvecklingsenhet	Medlemsenhet	Ekonomienhet
FÖRBUNDSREKRYTERING Sven Magnusson	INFORMATIONSCHEF Lotta Forsman	UTVECKLINGSCHEF Jan Martin	FÖRHANDLINGSCHEF Jöran Tjernell	EKONOMICHEF Holger Joné
FÖRBUNDSSEKRETERARE Ewa Beskow	INFORMATÖR Iva Stepán	UTBILDNING Alexander Beck Johan Sittenfeld	Branschområde P1 OMBUDSMÄN Orvar Turegård Hugo Burgerhout Sören Lundgren Rickard Malmberg Rikard Strömblad Eva Wikström, tjl	MEMLEMSREGISTER/ÅEA Björn Fromén
	REDAKTÖRER Jane Andén, tjl Bo Holmström Katarina Karlsson Susanna Lidström	TEKNIK OCH SAMHÄLLE Ulf Lewenhagen		KONFERENSLOKALER Stefan Falcone
	REKRYTERING Gunilla Hägglund	SENIORKONSULT Jon-Erik Eriksson	Branschområde P2 OMBUDSMÄN Paul Lidehäll Ulla Brorsson Lars Garnefält Göran Hamrin Mikael Rosengren Hans Säll	
		FÖRBUNDSJURISTER Katarina Bengtsson-Ekström Björn-Erik Björck Anders Hult Ulf Nilsson		
		STATISTIK, LÖNEPOLITIK Per Söderström	Branschområde P3 OMBUDSMÄN Anders Tihkan, tjl Mikael Brandt Carina Helin Christina Nygårdh	
		AVTALSSEKRETERARE Peter Magnusson		
		PENSIONER, FÖRSÄKRINGAR Hans Rödin	Branschområde K OMBUDSMÄN Leif B Eriksson Kerstin Bredne Lena Lindqvist	
		CF-BÖRSEN Ulf Tenstam Åke Ottosson		
		CIVILEKONOMERNA FÖRBUNDSSEKRETERARE Benny Johansson	Branschområde S OMBUDSMÄN Bo Jansson Sten O Andersson Inger Grufman Catharina Strömqvist, tjl Ing-Marie Svensson	
		REKRYTERING Patrick Borg Mia Löfgren		

FOTO: URBAN JÖREN

Fullmäktige

Minoo Akhtarzand (E) Vattenfall Mellansverige Energi AB Elverk Tyresö Tyresö	Sigyn A M Ekwall (L) Lantmäteriet Varberg	Ulla-Kari M Holmström (K) Eka Nobel Elektrokemi AB Stockholm	Henry Ljungman (M) Lundby gymnasium Göteborg	Ann-Cathrin Olger (M) Volvo Personvagnar AB Göteborg
Anders Axelsson (L) Lantmäteriet Mariestad	Leif S R Eliasson (V) Bird Svenska AB Malmö	Stefan B Hållander (M) Försvarets Materielverk FMV Stockholm	Ann Lorentzon (M) Packforsk Konsult AB Kista	Björn C Palmberg (T) Flygtekniska försöksanstalten F F A Bromma
Birger S Back (V) J & W Bygg & Anläggning Falun	Göran L Engström (E) Ericsson Radar Electronics AB Mölnadal	Håkan Jakobsson (V) Ericsson Data AB, L M Älvsjö	Göran Lundahl (V) Mölnads Kommun Mölnadal	Ingrid M C Palmqvist (K) Yrkesinspektionen Härnösand
Ulf B T Bengtsson (E) Satt Control AB Malmö	Åke Forsberg (E) Ericsson Telecom AB Stockholm	Fredrik K J Jansson (E) Ericsson Radio Systems AB Kista Stockholm	Jan Erik Lundquist (M) Linköpings Universitet Linköping	Gunnar C S Parkefelt (E) Eritel AB Göteborg
Per T Beremark (E) Telelogic Malmö AB Malmö	Bengt G Forsberg (V) Vattenfall Hydro Power AB Ludvika	Anders L Johansson (F) ABB Fläkt Industri AB Växjö	Bengt Ingemar Lundqvist (F) Chalmers Tekniska Högskola Göteborg	Kerstin Paulson (V) Kjessler & Mannestråle AB Solna
Jaak Berendson (B) Kungl Tekniska Högskolan Stockholm	Eric K S Forsberg (B) Högskolan i Luleå Luleå	Ingemar Johnn (M) Lunds universitet Lund	Jarl F T Mårtensson (B) Ovako Metallurgi AB Hofors	Rolf L Pettersson (E) Saab Missiles AB Göteborg
Margareta S Biber (V) J & W Bygg & Anläggning AB Stockholm	Peter Freyhult (F) ABB Network Control AB Västerås	Hans Å I Jägfeldt Astra Draco AB	Lennart E E-Son Nilson (E) Kungl Tekniska Högskolan Stockholm	Lars Ramström (L) Malmö stad stadsbyggnadskontor Malmö
Jan E Blix (E) Vattenfall AB Vällingby	Anders Kriström (E) Ericsson Business Networks AB Sundbyberg	Anders Kriström (E) Ericsson Business Networks AB Sundbyberg	Mats A Ransgård (V) N C C AB Göteborg	Lars T Svensson (M) ABB Carbon AB Finspång
Peter Blomqvist (V) V B B VIAK AB Göteborg	Björn I Kvist (V) V B B VIAK AB Huvudkontoret Stockholm	Magnus E R Nordell (E) Ericsson Radar Electronics AB Mölnadal	Rolf L Pettersson (E) Saab Missiles AB Göteborg	Anders J Thor (E) Kungl Tekniska Högskolan Stockholm
Odd H Bolin (F) Kungl Tekniska Högskolan Stockholm	Lars A Hallander (BR) Stockholmsbrandförsvaret Stockholm	Stig-Arne Nordin (F) Chalmers Tekniska Högskola Göteborg	Lars Ramström (L) Malmö stad stadsbyggnadskontor Malmö	Anders Tyllström (V) Göteborgs stad stadsbyggnadskontor Göteborg
Jan-Christer Bratt (F) Kockums AB Malmö	Per G Lange SAAB-SCANIA AB Södertälje	Magnus E R Nordell (E) Ericsson Radar Electronics AB Mölnadal	Anders Tyllström (V) Göteborgs stad stadsbyggnadskontor Göteborg	Johan L Tärbo (E) SAAB Automobil AB Trollhättan
Ann-Christine E Carlsson (F/E) ABB Industrial Systems AB Västerås	Rune E Larsson (E) Patent- & Registreringsverket Stockholm	Stig-Arne Nordin (F) Chalmers Tekniska Högskola Göteborg	Johan L Tärbo (E) SAAB Automobil AB Trollhättan	Anders L Westerberg (E) Volvo Personvagnar AB Göteborg
Richard Dellner (M) Electrolux AB Stockholm	Claes G Lenander (K) Högskolan i Örebro Örebro	Bertil A N Nordqvist (M) ABB Robotics Svenska AB Västerås	Anders L Westerberg (E) Volvo Personvagnar AB Göteborg	Ragnhild Westin Volvo Data AB Göteborg
	Nils Arne Lindblad (E) Alingsås kommun Alingsås	Kjell S H Norring (B) Studsвик Materiel AB Nyköping	Jan-Christer Wågberg (V) Tyréns Byggkonsult AB Sundbyberg	Gunnar Wändell (V) Hantverkarhus i Örebro AB Örebro
	Eric C W Lindé (T) Försvarets Materielverk FMV Stockholm	Morgan Nyberg (L) Lantmäteriet Karlstad	Anders L Sjödén (B) Sandvik Steel AB Sandviken	

Revisorer
Valberedning
Fullmäktige
– Teknologer

Leif E Sköld (E) ABB Switchgear AB Ludvika	ORDINARIE Aukt revisor Johan Amilon Stockholm	ORDFÖRANDE Åke Forsberg (E) Ericsson Telecom AB Stockholm	ORDINARIE Staffan Andersson LuTH
Inga-Lill Solberg (E) Ericsson Components AB Stockholm	Rolf Karlsson Malmö	Ulf T Bengtsson (E) SATT Control AB Malmö	Emma Järgren CTH
Lena E Stenman (V) Hifab Stockholm	Lars Ramström Malmö	Susanne Bolin (D) Göteborg	Annika Kjellsson Umeå Universitet
Lars Sundvall (B) Ericsson Components AB Stockholm	Conny Scherman Farsta	Ingrid Bruce (E) FMV Stockholm	Nelli Paasikivi-Axelsson KTH
Lars T Svensson (M) ABB Carbon AB Finspång	Anders J Thor Stockholm	Göran Engström (E) Ericsson Radar Electronics AB Mölnadal	Henrik Sörnäs LiTH
Anders J Thor (E) Kungl Tekniska Högskolan Stockholm	Aukt revisor Owe Wallinder Stockholm	Jan Erik Lundquist (M) Linköpings Universitet Linköping	Hugo Tullberg LTH
Anders Tyllström (V) Göteborgs stad stadsbyggnadskontor Göteborg		Jesper Slettengren (F) ABB Drives AB Västerås	Niklas Örnkloo UuTH
Johan L Tärbo (E) SAAB Automobil AB Trollhättan			SUPPLEANTER Susanne Bolin CTH
Anders L Westerberg (E) Volvo Personvagnar AB Göteborg			Mattias Hall LTH
Ragnhild Westin Volvo Data AB Göteborg			Joachim Johansson LuTH
Jan-Christer Wågberg (V) Tyréns Byggkonsult AB Sundbyberg			Fredrik Lindahl KTH
Gunnar Wändell (V) Hantverkarhus i Örebro AB Örebro			Torbjörn Ryber LiTH
Börje S A Åhgren (K) Chemilator KB Stockholm			

Förbundsstyrelse

FÖRBUNDSORDFÖRANDE
Gerhard Raunio (F)
LiTH
Linköping

1: E VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE
Birgitta Albertsson (E)
Ericsson Business Networks AB
Tyresö

2: E VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE
Mats Öhrn (B)
AB Sandvik Rock Tools Sandviken

LEDAMÖTER
Juan Copovi-Mena (V)
J & W Bygg & Anläggnings AB
Lidingö
Åke Forsberg (E)
Ericsson Telecom AB
Stockholm
Bisse Frid (M)
M Gruppen
Stockholm
Christina Grundström (Y)
Hägglands Vehicle
Örnsköldsvik
Hans-Åke Ivarsson (V)
Göteborgs Stad
Göteborg
Ingemar Johnn (M)
Lunds universitet
Lund
Jan Montin (F)
Göteborg Energi AB
Göteborg
Bertil Nordqvist (M)
ABB Robotics
Svenska AB
Västerås

Hans A Olofsson (I)
Telia Stockholm
Carin Sjölander (B)
Volvo Flygmotor
Trollhättan
Lou-Lou Wikström Litzén (K)
Casco Nobel AB
Stockholm
Niklas Örnkloo (F)
Teknolog
Uppsala Universitets
Tekniska Högskola

ADJUNGERADE
Sören Lundgren
CF:s lokalavdelning
Anna Lindgren
SIF-klubben

Utbildningsrådet

ORDFÖRANDE
Gerhard Raunio (F)
Linköpings Universitet
Linköping

LEDAMÖTER:
Roger Johansson
CTH
Göteborg
Claes Lenander (K)
Högskolan
Luleå
Gunbritt Jonsson (K)
Ericsson Tfn AB
Stockholm
Eva Pending Wiberg (E)
Huvudsta Energi AB
Solna
Lennart West (M)
AGA GAS AB
Sundbyberg
Benny Helgesson (F/E)
DataMedia
Stockholm

Arbetsmarknadsrådet

ORDFÖRANDE
Kim Ekberg (F)
Studsvik Core
Analysis AB
Nyköping

LEDAMÖTER:
Minoo Akhtarzand (E)
Vattenfall Mellansverige Energi AB
Elverk Tyresö
Tyresö
Göran Almin (V)
SIAB AB
Stockholm
Katarina Byström
Astra Draco AB
Lund
Göran Engström (E)
Ericsson Radar
Electronics AB
Mölnådal
Peter Gipperth (M)
Göteborgsregionens
avfallshantering AB
(GRAAB)
Göteborg

STYRELSENS REPR:
Carin Sjölander (B)
Volvo Flygmotor AB
Trollhättan

Teknik och samhällrådet

ORDFÖRANDE
Göran Reitberger (F)
Temaplan AB
Stockholm

LEDAMÖTER
Harry Frank (E)
ABB Capacitors
Västerås
Eva Fåhraeus (E)
Egen företagare
Flen
Thomas Liljemark (K)
Nutek
Stockholm
Britt Sahleström (K)
Vattenfall AB
Stockholm
Peter Skantze (M)
Kockums AB
Lund
Göran Svensson (VoV)
Chalmers
Industri teknik
Göteborg

Medlemsrådet

ORDFÖRANDE
Birgitta Albertsson (E)
Ericsson Business
Networks AB,
Tyresö

LEDAMÖTER
Lars-Olle Larsson
Posten
Stockholm
Hans Larsson
Stora Teknik
Falun
Per Lange
Saab-Scania
Södertälje
Hugo Tullberg
LTH Lund

TK-gruppen

ORDFÖRANDE
Petter Könberg
(KTH)

(VICE ORDFÖRANDE)
Hugo Tullberg
LTH

ORDINARIE
Susanne Bolin
CTH
Osquar Ahlberg
KTH
Björn Kjellsson
LiTH
Staffan Andersson
LuTH
Anneli Rönnbäck
Umeå Universitet
Niklas Örnkloo
UUTH

SUPPLEANTER
Emma Järlgren
CTH
Fredrik Lindahl
KTH
Pauline Östlund
KTH
Ulrika Ytterholm
LiTH
Mattias Hall
LTH
Joachim Johansson
LuTH

Vissa av CF:s externa företrädare

AEA, styrelsen
LEDAMÖT
Jan Martin

AEA, stämman
OMBUD
Inna Fritzell
Björn Fromén
Holger Joné
SUPPLEANTER
Asta Glas
Anna Jansson
Bodil Jansson
VALBEREDNING
Jon-Erik Eriksson

Energibranschens utbildningsråd ABUR
ORDINARIE
Bengt Jonasson
SUPPLEANT
Annika Ramsköld

FEANI, General Council
ORDINARIE
Gerhard Raunio
SUPPLEANT
Peter Skantze

FEANI, Register Commission
ORDINARIE
Gerhard Raunio
SUPPLEANT
Ulf Tenstam

Svenska Nationalkommittén för FEANI
ORDFÖRANDE
Thomas Sidenbladh
LEDAMÖTER
Lennart Alfredsson
Mats B-O Larsson
Göran Orup
Indra Åsander
GENERALSEKRETERARE
Ulf Tenstam

FEANI, National Monitoring Committé
ORDFÖRANDE
Gerhard Raunio
LEDAMÖTER
Lennart Alfredsson
Ingrid Bruce
Peter Skantze
Anders J Thor
SUPPLEANT
Göran Orup
SEKRETERARE
Ulf Tenstam

FEANI, Svenska sekretariatet
Ulf Tenstam
SEKRETERARE
Ann-Christine Godet

IFL, Institutet för företagsledning – SAF-området
HUVUDMANNAKRETS
Ingrid Bruce
Birgit Engren
Mats B-O Larsson
Thomas Sidenbladh
Leif Tranaeus

Länsarbetsnämnder (LAN)
ÖREBRO
Olof Jängnemyr

PTK-organ
Styrelse
ORDINARIE
Sven Magnusson
1: E SUPPLEANT
Jöran Tjernell
2: E SUPPLEANT
Jon-Erik Eriksson

Utbildningsstiftelse
ORDINARIE
Sven Magnusson
1: E SUPPLEANT
Jöran Tjernell
2: E SUPPLEANT
Jon-Erik Eriksson

Representantskap
ORDINARIE
C-G Carlborg
Bo Geidne
Gunnar Norrgren
Thomas Olsson
SUPPLEANT
Åke Holmqvist

PTK:s ekonomigrupp
Per Söderström

Stora förhandlingsdelegationen – SAF-området
LEDAMÖTER
Birgitta Albertsson
Jöran Tjernell
Mats Öhrn

Vissa av CF:s externa företrädare

SAF – PTK-organ
Tjänstemarknads-
nämnd
ORDINARIE
Sven Magnusson
SUPPLEANT
Jöran Tjernell

**Trygghetsrådet
SAF-PTK (TRR)**
STYRELSEN
Jöran Tjernell

TRS
ORDINARIE
Sven Magnusson
SUPPLEANT
Jöran Tjernell

STYRELSEN
Jöran Tjernell

PARTSGRUPPEN
Orvar Turegård

FASTIGO
STYRELSEN
Jöran Tjernell
BEREDNINGSGRUPPEN
Hans Rödin

Saco-organ
Saco styrelse
I: E VICE ORDFÖRANDE
Sven Magnusson

Akademikeralliansen
REPRESENTANTSKAP
ORDINARIE
Lars-Erik Wählström
SUPPLEANT
Leif Eriksson

FÖRHANDLINGS-
DELEGATION
ORDINARIE
Leif Eriksson
SUPPLEANT
Lena Lindqvist

Sacos stora
förhandlingsdelegation
ORDINARIE
Leif Eriksson
SUPPLEANT
Lena Lindqvist

Saco-S styrelse
ORDINARIE
Bo Jansson
SUPPLEANT
Sten O Andersson

Saco-S represen-
tantskap
ORDINARIE
VICE ORDFÖRANDE
Inger Grufman
Sten O Andersson
Rune Larsson
Anita Nilsson
I: E SUPPLEANTER
Jaak Berendson
Kristina Gewers
Bo Jansson
Gerhard Raunio

Saco-S
sektordelegationer
AFFÄRSVERK OCH
INFRASTRUKTUR
ORDFÖRANDE
Bo Jansson

MILITÄRA FÖRSVARET
LEDAMOT
Bo Jansson

MILJÖ, TEKNIK OCH
JORDBRUK
LEDAMOT
Sten O Andersson
UNIVERSITET/HÖGSKO-
LOR OCH FORSKNING
LEDAMOT
Inger Grufman
UPPDRAGSBASERAD
VERKSAMHET
ORDFÖRANDE
Bo Jansson

Saco revisorer
SUPPLEANT
Rolf Karlsson

Saco stadgekommitté
ORDFÖRANDE
Jan Martin
Saco valberedning
Thomas Olsson

SPP överstyrelse
ORDINARIE
Sven Magnusson

SIS, fullmäktige
ORDINARIE
Anders J Thor

**Stiftelsen
Tekniska Museet**
HUVUDMÅN
Ingrid Bruce
Lars B Gustafsson
Ulf Tenstam

STYRELSE
Jan Olof Carlsson

CivilingenjörersFörbundet

BOX 1419, 111 84 STOCKHOLM, TFN: 08-613 80 00
BESÖKSADRESS: MALMSKILLNADSGATAN 48